

ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงาน
ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1

Innovative leadership of Educational Administrators Affecting the Operation
of Student Support Systems in Educational Institutions in the Secondary
Education Service Area Office Bangkok 1

วรินทร์ ชัยสัมพันธ์สกุล¹ และ นันทิยา น้อยจันทร์²

Warinthon Chaisamphansakun¹ and Nuntiya Noichan²

หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา^{1,2}

Master of Education Curriculum, Program in Educational Administration, Suan Sunandha Rajabhat University^{1,2}

*Corresponding author, email: Warinthontop@gmail.com

Retrieved 13-07-2024; Revised 07-08-2024; Accepted 03-04-2025

Doi: 10.14456/jappm.2025.17

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ระดับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา 2) ระดับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน 3) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และ 4) ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 รูปแบบการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่าง คือ บุคลากรทางการศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 จำนวน 354 คน กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเครชีและมอร์แกนจากนั้นสุ่มตัวอย่างวิธีการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน ผลการวิจัยพบว่า

1. ระดับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก
2. ระดับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

3. ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในภาพรวมมีความสัมพันธ์เชิงบวก ในระดับสูง ($r = .843$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สามารถทำนายได้ร้อยละ 71.50 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

องค์ความรู้จากงานวิจัยควรส่งเสริมให้ผู้บริหาร ครู และบุคลากรภายในสถานศึกษาตระหนักถึงความสำคัญของส่งเสริมให้เกิดนวัตกรรม เพื่อสร้างองค์การที่มีประสิทธิภาพสูงเหนือกว่าองค์กรคู่แข่งโดยภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมนั้นมีความสำคัญต่อองค์กร เพื่อนำไปใช้พัฒนาศักยภาพการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาและสามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงได้อย่างมีประสิทธิภาพ

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม; ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน; มัธยมศึกษา

Abstract

This article aimed to study: (1) the level of innovative leadership among educational administrators in educational institutions; (2) the level of implementation of the student care and support system in educational institutions; (3) the relationship between the innovative leadership of school administrators and the operation of student care and support systems in educational institutions; and (4) the impact of innovative leadership by educational administrators on the operation of student care and support systems in educational institutions under the Bangkok Secondary Educational Service Area Office 1. The sample group consisted of 354 educational personnel under the Bangkok Secondary Educational Service Area Office 1. The sample size was determined using Krejcie and Morgan's table and selected through simple random sampling. The statistical methods used for data analysis included frequency, percentage, mean, standard deviation, Pearson's correlation coefficient, and stepwise multiple regression analysis.

The research findings were as follows:

1. The overall level and each aspect of innovative leadership among educational administrators in educational institutions were found to be at a high level.
2. The overall level and each aspect of the operation of the student care and support system in educational institutions were also at a high level.
3. There was a statistically significant positive relationship ($r = .843$) at the .01 level between the innovative leadership of school administrators and the operation of student care and support systems.

- The innovative leadership of educational administrators had a statistically significant (.01 level) impact on the operation of student care and support systems and could explain 71.50% of the variance.

Based on the research findings, it is recommended that administrators, teachers, and school personnel be encouraged to recognize the importance of accessing opportunities to innovate and create new approaches using innovative intelligence. This can enhance the effectiveness of student care and support systems and help schools adapt successfully to change.

Keywords: Innovative leadership; Student Support Systems; secondary educational

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดว่าการจัดการศึกษาภาคใหม่จำเป็นต้องปรับเปลี่ยนบทบาทหน้าที่ เพื่อยกระดับสถานศึกษาสู่การเป็นโรงเรียนนวัตกรรม (Innovative School) โดยผู้ที่มีบทบาทหน้าที่หลักในการขับเคลื่อนการพัฒนา ก็คือ ผู้บริหารสถานศึกษา และคณะกรรมการเครือข่ายผู้ปกครอง ซึ่งตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา สถานศึกษาโดยคณะกรรมการระดับชั้นเรียนมุ่งเน้นการดูแลผู้เรียน ด้านระเบียบวินัยและความประพฤติเป็นหลัก ผู้บริหารจึงต้องเป็นแกนนำในการพัฒนาและใช้นวัตกรรมในการบริหารสถานศึกษาให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมทางสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ร่วมกับภาคีเพื่อการศึกษาไทย (Thailand Education Partnership หรือ TEP) ได้นำนโยบายของรัฐบาลสู่การปฏิบัติจริง อันนำไปสู่การประกาศใช้พระราชบัญญัติพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา พ.ศ. 2562 เพื่อจัดตั้งโรงเรียนนำร่องในการเป็นพื้นที่นวัตกรรม (สำนักงานบริหารพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา, 2562)

การพัฒนาพื้นที่นวัตกรรมและโรงเรียนนวัตกรรม (Innovative School) จำเป็นต้องอาศัยผู้นำที่มีความรู้และทักษะเชิงนวัตกรรม ซึ่งจะต้องเรียนรู้และปรับเปลี่ยนทัศนคติให้เป็นผู้นำเชิงนวัตกรรม โดยการนำวิธีการใหม่ ๆ มาใช้เพื่อให้เกิดการสร้างบรรยากาศในการทำงานที่เอื้อต่อการสร้างสรรค์และการเกิดนวัตกรรมต่าง ๆ ในเวลาเดียวกันก็สามารถนำความคิดเชิงนวัตกรรมมาช่วยแก้ปัญหาและสร้างนวัตกรรมต่าง ๆ ภายในสถานศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2559) นอกจากนี้ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมจะเป็นส่วนที่กระตุ้นให้ครูและบุคลากรในองค์กรนั้นเกิดความสนใจที่จะสร้างและพัฒนานวัตกรรมโดยมีเป้าหมายร่วมกัน สร้างสัมพันธภาพทางการทำงานและดำเนินงานโดยใช้นวัตกรรมอย่างมีประสิทธิภาพ (กนกพิชญ์ สรรพศรี, 2564) โดยในปัจจุบันสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วส่งผลต่อการเกิดปัญหาภายในสถานศึกษาที่ต้องหาแนวทางเทคนิควิธีการต่าง ๆ เพื่อให้สามารถดำเนินการในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2547)

โดยเฉพาะการดูแลนักเรียนที่จำเป็นต้องดำเนินการขนานไปกับการจัดการเรียนการสอน แต่ทั้งนี้รูปแบบการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในปัจจุบันยังล้าหลัง และไม่ทันต่อเหตุการณ์ใหม่ที่เกิดขึ้นได้ ดังนั้นจึงต้องอาศัยทักษะความรู้ของผู้นำในด้านของนวัตกรรมเข้ามาเป็นตัวขับเคลื่อนให้การดำเนินระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนนั้นมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น อันจะทำให้ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเกิดความมีประสิทธิภาพและก้าวทันต่อยุคสมัยและเหตุการณ์ปัจจุบัน

บทความวิจัยนี้นำเสนอ ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลกระทบต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 เพื่อนำข้อมูลไปเป็นแนวทางในการดำเนินกิจกรรมระบบดูแลช่วยเหลือโดยอาศัยภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาให้บรรลุวัตถุประสงค์ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1
2. เพื่อศึกษาระดับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1
4. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลกระทบต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1

สมมติฐานการวิจัย

1. ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1
2. ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลกระทบต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1

การทบทวนวรรณกรรม

การวิจัยครั้งนี้ศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌิมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 ผู้วิจัยนำเสนอแนวคิดและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา

ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นการแสดงออกของผู้นำที่มีสมรรถนะบุคลิกภาพ การวางตัว หน้าที่ ความสามารถในการเข้าถึงโอกาสและปัญหาที่สลับซับซ้อน โดยสามารถค้นหาแนวทางการดำเนินการใหม่ ๆ โดยมีความฉลาดทางนวัตกรรม เพื่อนำมาช่วยให้สามารถตอบสนองและแก้ปัญหาที่ได้พบเจอ รวมทั้งสามารถทำให้บุคลากรในองค์กรนั้นเกิดความเชื่อถือและขับเคลื่อนให้บุคลากรนั้นสามารถสร้างนวัตกรรมในการแก้ปัญหาและผลิตผลงานได้อย่างสร้างสรรค์ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์และสังเคราะห์กรอบแนวคิดจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของ นุชิตา สุวแพทย์ (2560); จีราภา ประพันธ์พัฒน์ (2560); ลีตินันท์ นันทะศรี (2563); กนกพิชญ์ สรรพศรี (2564); ศิริพร พงษ์เนตร (2564); ธมนวรรณ จันทร์สวຍ (2564); บริพัฒน์ สารผล (2565); วรุฒิ ศิริอ่อน (2565); Wooi (2013); Roscorla (2010); และ Carmeli et al.(2010) สามารถสรุปองค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาได้ 5 ด้าน ได้แก่ 1) การคิดสร้างสรรค์ 2)การทำงานเป็นทีมและมีส่วนร่วม 3) การมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง 4) การสร้างบรรยากาศองค์กรนวัตกรรม และ 5) การบริหารความเสี่ยง

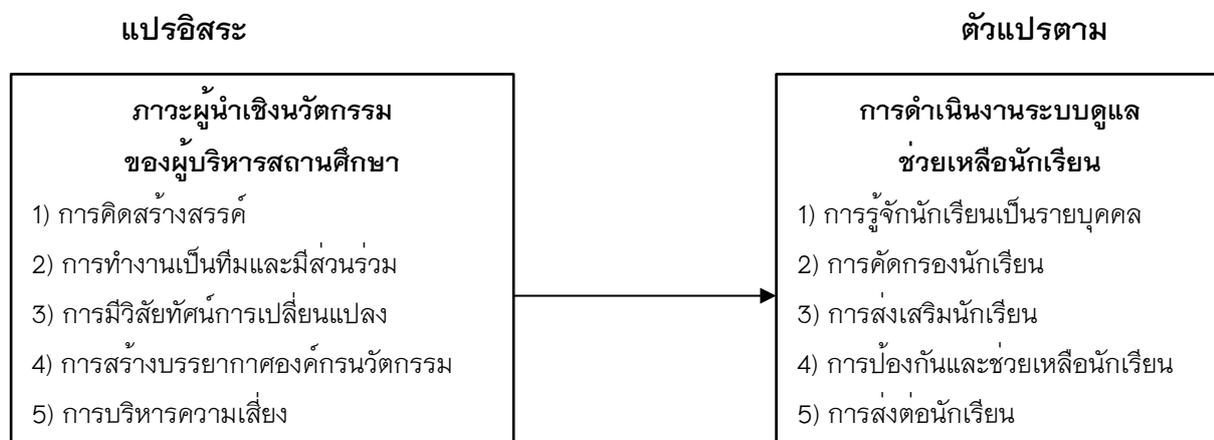
2. การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา

การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นกระบวนการดำเนินการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบมีขั้นตอน มีครูที่ปรึกษา เป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงานโดยการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและนอกสถานศึกษา เพื่อการส่งเสริมการป้องกัน การแก้ไขปัญหาและพัฒนาเพื่อให้นักเรียนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีความสุขในการใช้ชีวิต การเรียนและสังคมได้ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์และสังเคราะห์แนวคิดของกรมสุขภาพจิต (2546) กระทรวงศึกษาธิการ (2547) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสมาคมแนะแนวแห่งประเทศไทย (2559) และ Lee Kern, et al. (2018) สามารถสรุปองค์ประกอบของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้ 5 ด้าน ได้แก่ 1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) การคัดกรองนักเรียน 3) การส่งเสริมนักเรียน 4) การป้องกันและแก้ไขปัญหาที่นักเรียน และ 5) การส่งต่อที่นักเรียน

กรอบแนวคิดการวิจัย

งานวิจัยนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยตามแนวคิดของของ นุชิตา สุวแพทย์ (2560); จีราภา ประพันธ์พัฒน์ (2560); ภูริชญา เพ็ญพรหม (2563); กนกพิชญ์ สรรพศรี (2564); ศิริพร พงษ์เนตร (2564); ธมนวรรณ จันทร์สวຍ (2564); อังคณา เต็มวิถี (2564); บริพัฒน์ สารผล (2565); วรุฒิ ศิริอ่อน (2565); Wooi (2013); Roscorla (2010); และ Carmeli et al. (2010);

กรมสุขภาพจิต (2546) กระทรวงศึกษาธิการ (2547) สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา(2547) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสมาคมแนะแนวแห่งประเทศไทย (2559) Lee Kern, et al. (2018) และ Department for Education (2023) ประกอบด้วย ตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม โดยมีรายละเอียดดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณ พื้นที่วิจัย คือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 ประชากร คือ บุคลากรทางการศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ทั้งหมด 67 แห่ง (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1, 2565) กลุ่มตัวอย่าง คือ บุคลากรทางการศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 จำนวน 354 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1, 2565) กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเครชีและมอร์แกนจากนั้นสุ่มด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม เกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา และเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .99 และ .96 ตามลำดับ รวบรวมข้อมูลโดยส่งแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างและรวบรวมแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง นำข้อมูลเชิงปริมาณมาวิเคราะห์ด้วยสถิติความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ที่ 1. ผลการวิจัยพบว่า ระดับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.38$, S.D. = 0.55)

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 โดยภาพรวม (n=354)

ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม ของผู้บริหารสถานศึกษา	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน S.D.	แปลผล	ลำดับ
1. ด้านการคิดสร้างสรรค์ (X_1)	4.39	0.54	มาก	2
2. ด้านการทำงานเป็นทีมและมีส่วนร่วม (X_2)	4.39	0.56	มาก	3
3. ด้านการมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง (X_3)	4.40	0.55	มาก	1
4. ด้านการสร้างบรรยากาศองค์กรนวัตกรรม (X_4)	4.38	0.56	มาก	5
5. ด้านการบริหารความเสี่ยง (X_5)	4.38	0.55	มาก	4
เฉลี่ยรวม	4.38	0.55	มาก	

จากตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.38$, S.D. = 0.55) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยด้านการมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลงมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.40$, S.D. = 0.55)

วัตถุประสงค์ที่ 2. ผลการวิจัยพบว่า ระดับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.36$, S.D. = 0.53)

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 โดยภาพรวม (n=354)

การดำเนินงานระบบการดูแล ช่วยเหลือนักเรียน	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน S.D.	แปลผล	ลำดับ
1. ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล (Y_1)	4.32	0.56	มาก	5
2. ด้านการคัดกรองนักเรียน (Y_2)	4.43	0.54	มาก	1

การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน S.D.	แปลผล	ลำดับ
3. ด้านการส่งเสริมนักเรียน (Y_3)	4.39	0.50	มาก	2
4. ด้านการป้องกันและช่วยเหลือนักเรียน (Y_4)	4.35	0.57	มาก	4
5. ด้านการส่งต่อนักเรียน (Y_5)	4.35	0.51	มาก	3
เฉลี่ยรวม	4.36	0.53	มาก	

จากตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.36$, S.D. = 0.53) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยด้านการคัดกรองนักเรียนมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.43$, S.D. = 0.54)

วัตถุประสงค์ที่ 3. ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ตารางที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1

(n=354)

ตัวแปร	Y_1	Y_2	Y_3	Y_4	Y_5	Y_{tot}
X_1	1.000	-	-	-	-	.724**
X_2	.733**	1.000	-	-	-	.735**
X_3	.738**	.764**	1.000	-	-	.784**
X_4	.614**	.647**	.697**	1.000	-	.725**
X_5	.826**	.669**	.699**	.617**	1.000	.694**
X_{tot}	.814**	.822**	.734**	.801**	.787**	.843**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 3 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูง ($r = .843$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานระบบ

การดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา พบว่า มีความสัมพันธ์เชิงบวกอยู่ในระดับปานกลางและระดับค่อนข้างสูง (r อยู่ระหว่าง .694 ถึง .784) โดยด้านการมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง (X_3) มีความสัมพันธ์เชิงบวกอยู่ในระดับสูง มีค่า $r = .784$

วัตถุประสงค์ที่ 4. ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1

ตารางที่ 4 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์การทำนาย (R^2) ค่าสัมประสิทธิ์การทำนายที่ปรับแก้ (Adjusted R^2) และการทดสอบนัยสำคัญของค่าสัมประสิทธิ์การทำนายที่ปรับแก้

(n=354)

ตัวแปรทำนาย	R	R^2	Adj R^2	SEE	F	p
X3	.784	.615	.614	.12933	563.192**	.000
X3, X4	.823	.677	.675	.11868	367.940**	.000
X3, X4, X1	.840	.705	.703	.11351	279.413**	.000
X3, X4, X1, X2	.846	.715	.712	.11173	219.344**	.000

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 4 พบว่า เมื่อนำภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาทั้ง 5 ด้าน มาวิเคราะห์พบว่า ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการคิดสร้างสรรค์ ด้านการทำงานเป็นทีมและมีส่วนร่วม ด้านการมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง และด้านการสร้างบรรยากาศองค์กรนวัตกรรม สามารถรวมพยากรณ์ สามารถรวมพยากรณ์การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 71.50

ทั้งนี้ได้พบว่า ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการบริหารความเสี่ยง (X_5) ถูกตัดออกจากสมการ แสดงว่า ด้านการบริหารความเสี่ยง ยังไม่มีหลักฐานเพียงพอที่จะสนับสนุนว่าตัวแปรดังกล่าวส่งผลต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 พบว่า

1. ผลการวิจัยระดับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาได้ดำเนินการเกี่ยวกับการแก้ปัญหาได้ปัญหาหนึ่ง และบริหารสถานศึกษาโดยใช้กระบวนการความรู้ ทักษะความคิด และประสบการณ์ ในการสรรสร้างนวัตกรรมที่มีความเหมาะสมในการแก้ปัญหาต่าง ๆ หรือการพัฒนาประสิทธิภาพการทำงานนั้นให้ดีขึ้น นอกจากนี้ผู้บริหารสถานศึกษายังมี

ความสามารถทำให้เกิดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมให้เกิดนวัตกรรม เพื่อสร้างองค์การที่มีประสิทธิภาพสูง เหนือกว่าองค์กรคู่แข่งและยังสามารถสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ ได้มากขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ จิราภา ประพันธ์พัฒน์ (2560) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี พบว่า ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี อยู่ในระดับมาก ทั้งโดยรวมและรายด้าน

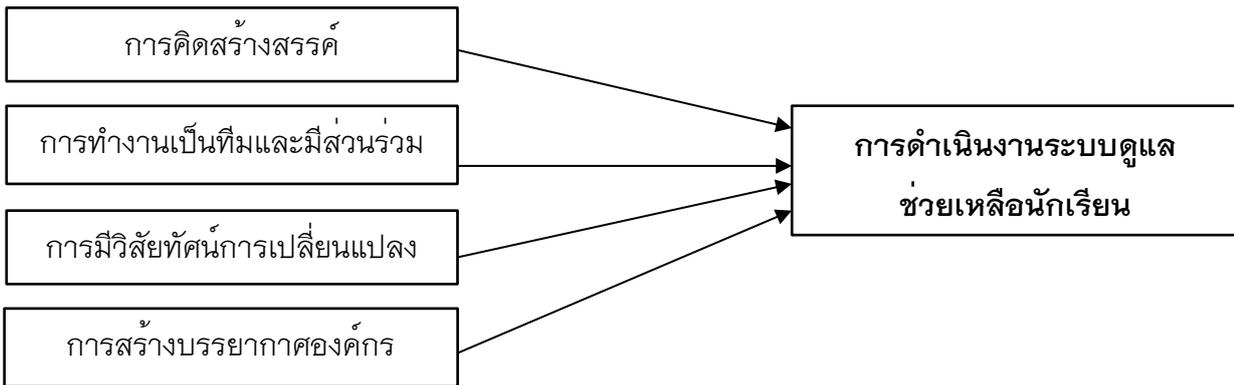
2. ผลการวิจัยระดับ 2. การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากกระบวนการในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเริ่มต้นจากการให้ความสำคัญกับนักเรียนผู้ที่เป็นเป้าหมายสำคัญของการศึกษา โดยไม่ใช่เพียงการให้นักเรียนเข้ารับการศึกษแล้วจบออกไปเท่านั้น แต่ในขณะระหว่างการศึกษา นักเรียนอาจพบเจอปัญหาและความเสี่ยงต่าง ๆ จากสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลง ที่จะส่งผลให้นักเรียนนั้นไม่สามารถเรียนรู้ได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ จึงเกิดเป็นกระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อให้ความช่วยเหลือ ป้องกัน และแก้ไขปัญหาของนักเรียนขณะที่กำลังศึกษาอยู่ให้นักเรียนนั้นสามารถศึกษาไปจนจบกระบวนการอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งกระบวนการดังกล่าวนี้เป็นแนวทางที่โรงเรียนในประเทศต่างยึดถือ และดำเนินการโดยถือเป็นหน้าที่สำคัญของโรงเรียน ผู้บริหาร และครูที่ต้องจัดให้มีการดำเนินการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ รัชพล เทียงดี (2563) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 พบว่า การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 พบว่า มีความสัมพันธ์กันเชิงบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติอยู่ที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานงานวิจัย และมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง .694 ถึง .784 ซึ่งมีค่าความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลาง ถึงระดับสูง ทั้งนี้เนื่องจากภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษามีการแสดงออกได้อย่างเหมาะสมซึ่งเป็นภาวะภายในของผู้บริหารสถานศึกษาที่แสดงออกต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง การแสดงออกภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมเป็นการคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ให้เกิดขึ้นโดยทำให้เกิดกระบวนการการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้การบริหารงานภายในองค์กรนั้นมีประสิทธิภาพไปด้วย สอดคล้องกับศุภกร เกษมประุณผล (2560) ที่ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาส่งผลต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ประกอบด้วย ด้านการคิดสร้างสรรค์ ด้านการทำงานเป็นทีมและมีส่วนร่วม ด้านการมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง และด้านการสร้างบรรยากาศองค์กรนวัตกรรม มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา เพื่อการดำเนินงานอย่างเป็นรูปธรรมและมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารสถานศึกษาและสถานศึกษาต่าง ๆ ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานครเขต 1 ได้นำภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมดังกล่าวไปบูรณาการใช้ในการบริหารงานในสถานศึกษาและการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนภายในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 นอกจากนี้ปัจจัยดังกล่าวทั้ง 4 ด้าน ร่วมกันทำนายการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ได้ร้อยละ 71.50 สอดคล้องกับแนวคิดของ นฤมล แจ่มสว่าง (2566) ได้ศึกษา การศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียน มีทั้งหมด 4 องค์ประกอบดังนี้ ด้านการคิดสร้างสรรค์ ด้านการทำงานเป็นทีมและมีส่วนร่วม ด้านการมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง และด้านการสร้างบรรยากาศองค์กรนวัตกรรม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กนกพิชญ์ สรรพศรี (2564) ได้กล่าวว่า ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียน มีทั้งหมด 5 องค์ประกอบดังนี้ ด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ด้านความสามารถในการแก้ไขปัญหา ด้านการทำงานเป็นทีม ด้านการสร้างแรงจูงใจ และด้านการสร้างบรรยากาศองค์กร

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรภายในโรงเรียนได้ศึกษา ทำความเข้าใจ และตระหนักถึงความสำคัญของความสามารถในการเข้าถึงโอกาสในการค้นหาแนวทางการดำเนินการใหม่ ๆ โดยผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องมีภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม ซึ่งได้แก่ ด้านการคิดสร้างสรรค์ ด้านการทำงานเป็นทีม และมีส่วนร่วม ด้านการมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง และด้านการสร้างบรรยากาศองค์กรนวัตกรรม เพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาศักยภาพการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังภาพต่อไปนี้

ภาพที่ 2 ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1

สรุป

จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 พบว่า ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูง ($r = .843$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้และภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ทั้ง 4 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการคิดสร้างสรรค์ ด้านการทำงานเป็นทีมและมีส่วนร่วม ด้านการมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง และการสร้างบรรยากาศองค์กรนวัตกรรม ร่วมกันทำนุบำรุงการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา ได้ร้อยละ 71.50

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อใช้ในการเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยใช้นวัตกรรมก็สามารถดำเนินการได้โดยใช้ ระยะเวลาขั้นตอนที่น้อยแต่ยังได้ผลลัพธ์ดีเท่าเดิม

ผู้บริหารสถานศึกษาจึงควรดำเนินการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นลำดับขั้นตอน และจริงจังในการดำเนินงาน หากผู้เรียนมีความสุขมีครูที่ปรึกษาและโรงเรียนให้ความดูแลอย่างใกล้ชิด และสามารถแก้ไขปัญหานักเรียนตามขั้นตอนของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้ ก็จะส่งผลให้นักเรียนเกิดสุขภาวะทั้งทางกายใจ พร้อมทั้งจะเรียนรู้ในระบบการเรียน และสามารถสำเร็จตามหลักสูตรที่ตั้งไว้

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

งานวิจัยนี้ได้ข้อค้นพบประเด็นในการวิจัยครั้งต่อไปควรมีการศึกษาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในมิติต่าง ๆ เช่นการเปรียบเทียบการดำเนินงานในโรงเรียนขนาดต่าง ๆ หรือเขตพื้นที่การศึกษาอื่นเพิ่มเติม เพราะจะได้ข้อมูลการดำเนินงานที่ละเอียดมากขึ้น และสามารถนำผลมาประกอบรวมกันเพื่อพัฒนาเรื่องการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาได้

เอกสารอ้างอิง

- กนกพิชญ์ สรรพศรี. (2564) การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์เขต 1 (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2547). คู่มือครูระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตและแก้วิกฤตสังคม เส้นทางสู่ครูมืออาชีพ. ชวนพิมพ์.
- กระทรวงศึกษาธิการ.(2559). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2560. ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กรมสุขภาพจิต. (2544). คู่มือที่ปรึกษาาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน. ยูเรนัส อิมเมจกรุ๊ป.
- จิราภา ประพันธ์พัฒน์. (2560). การศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- ฐิตินันท์ นันทะศรี. (2563). การพัฒนาตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ธมนวรรณ จันทร์สวย. (2564). ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 (การค้นคว้าอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- นฤมล แจ่มสว่าง. (2566). การศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2. วารสารวิชาการรัตนบุศย์, 5(1), 385–397.
- นุชิตา สุวแพทย์. (2560). แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- บริพัฒน์ สารผล. (2565). ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานบุคคลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา อุตรธานี (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

- ภูริชญา เพ็ญพรหม. (2563). *ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการพัฒนานวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ของครูในสถานศึกษา* สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- วรฤดี ศิริอ่อน. (2565). *แนวทางการส่งเสริมภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้อำนวยการสถานศึกษา* สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตรเขต 1 (การค้นคว้าอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ศิริพร พงษ์เนตร. (2564). *การศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา* สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- ศุภกร เกษม ปรงผล. (2560). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน* สังกัดสำนักเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2547). *แนวทางการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา*. องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- สำนักงานบริหารพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา. (2562). *พระราชบัญญัติพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา พ.ศ. 2562*. ราชกิจจานุเบกษา.
- อังคณา เต็มวิถิ. (2564). *ความต้องการจำเป็นของภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของข้าราชการครู* สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรังสิต.
- Carmeli, A., Gelbard, R., & Gefen, D. (2010). The Importance of Innovation Leadership in Cultivating Strategic Fit and Enhancing Firm Performance. *The Leadership Quarterly*, 21, 339–349.
- Wooi, S.C. (2013). The moderating effect of long-term orientation on the timing and types of rewards. *Managing Service Quality. An International Journal*, 23(3), 225–244.